



Ministerie van Buitenlandse Zaken

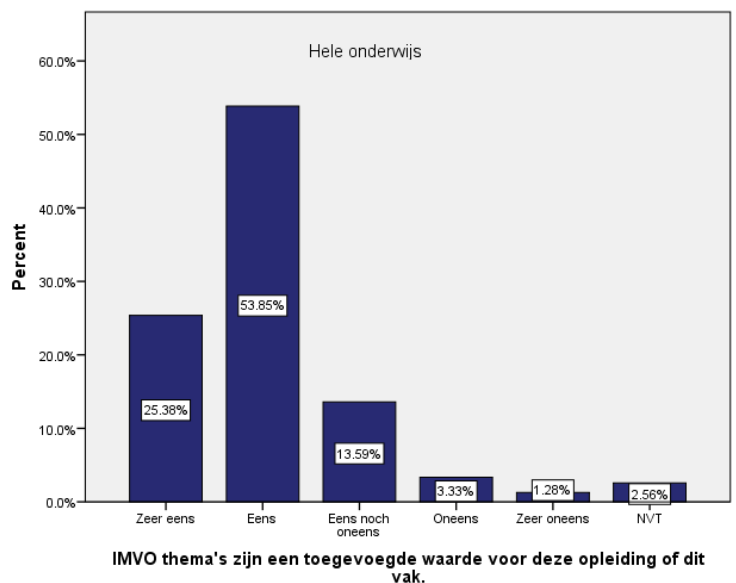
IMVO in het Nederlands Onderwijs.

Onderzoek ter inventarisering van IMVO gerelateerde onderwerpen in het
Nederlands onderwijs

In het onderstaand document is de samenvatting te lezen van het onderzoek wat is uitgevoerd namens het Ministerie van Buitenlandse Zaken over Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in het onderwijs. In beginsel is het volledige onderzoek voor intern gebruik.

Duurzaamheid, MVO en IMVO zijn aan elkaar verbonden kaders waar maatschappelijke interesse voor is. Op de meeste opleidingen, vakken of organisaties die interesse tonen in dit werkgebied wordt gebruik gemaakt van de Brundtland definitie van duurzaamheid. ‘Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die voorziet in de behoefte van de huidige generatie zonder daarmee voor toekomstige generaties de mogelijkheden in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien’ (Brundtland-rapport; 1987). Deze definitie houdt constant rekening met de drie kernbegrippen, die ook gelden voor IMVO; People, Planet en Profit/Prosperity. Veel onderwijsinstellingen zijn nog niet bekend met de relatie tussen de thema’s, die staan omschreven in de OESO-richtlijnen voor internationale ondernemingen, en IMVO. De thema’s zijn los wel behandeld maar nog niet duidelijk vanuit het maatschappelijke oogpunt. De OESO-richtlijnen zijn in dit onderzoek leidend geweest. Ze geven de mogelijkheid om IMVO vanuit een andere manier te bestuderen. De vraag naar kennis vanuit studenten, de arbeidsmarkt en het onderwijs wordt beschreven in het Verdrag Duurzaamheid in het Onderwijs (Bijlage 4) wat is ondertekend door een meerderheid van de Tweede Kamer samen met 40 jongerenorganisaties. Naar aanleiding van dit verdrag is de motie Ouwehand (Bijlage 2) ingediend en is er vervolgens een onderzoek gestart vanuit I&M. BZ zal samen met EZ en OCW deelnemen in de begeleiding van dat onderzoek en haar eigen resultaten te beschikking stellen. Het onderzoek van I&M, wordt uitgevoerd door het Groene Brein. Zij zullen ook aanhaken bij een tweede ontwikkeling voor het funderend onderwijs. #Onderwijs2032 is een campagne opgezet vanuit OCW. Deze campagne wil een maatschappelijk debat op gang brengen om er achter te komen wat leerlingen die nu naar school gaan aan kennis en vaardigheden moeten hebben in het jaar 2032. Dienen er bijvoorbeeld nieuwe onderwerpen geïntroduceerd te worden, zoals IMVO of duurzaamheid?

In dit onderzoek staan management-, economie- en inkoop gerelateerde studies en vakken centraal. Er zijn vier onderwijsniveaus onderzocht, binnen het voortgezet onderwijs is gekeken naar de vakken Maatschappijleer, Management & Organisatie(M&O) en Economie.



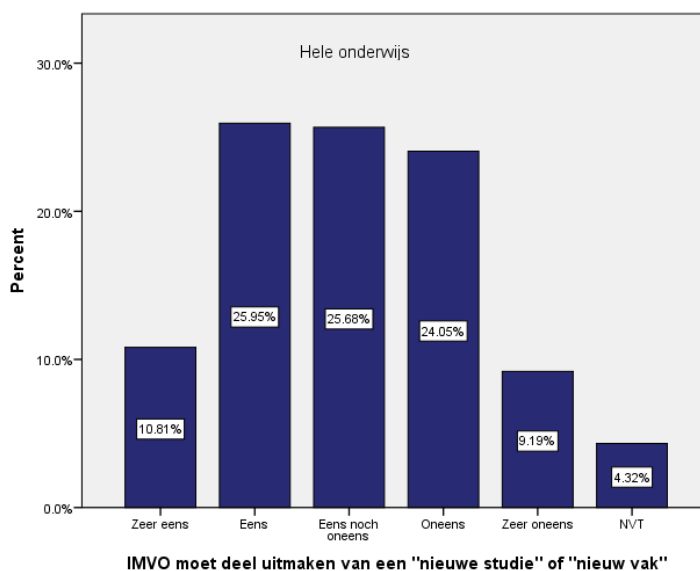
Binnen het MBO, HBO en WO is er gekeken naar vakken en studies die economie-, management- of inkoop gerelateerd zijn. Aan de hand van een vragenlijst, die is verstuurd naar respondenten vanuit verschillende onderwijsniveaus die vallen onder de doelgroep, is een analyse gemaakt. Uit de data-analyse is bij alle onderwijsniveaus gebleken dat de OESO-richtlijnen bij economie-, management- en inkoop gerelateerde studies of vakken een toegevoegde waarde zijn. In veel van deze gevallen is het ook passend in de eindtermen van de betreffende studie of vakken. Er is ook geen behoefte om een nieuw vak te ontwikkelen voor IMVO aangezien er geen ruimte is in de huidige opleidingen.

Bovendien geven de huidige docenten aan dat ze de thema's zelf kunnen doceren. Deze uitkomsten geven een positief beeld voor een eventuele toekomst voor IMVO gerelateerd onderwijs. Ondanks deze interesse zijn er maar weinig economie-, management- of inkoop gerelateerde studies of vakken die specifiek ingaan op IMVO.

Veel thema's uit de OESO-richtlijnen voor internationale ondernemingen komen momenteel al aan bod op de verschillende niveaus. Er is echter geen overkoepelende informatie over de OESO-richtlijnen of het Nederlands IMVO beleid zichtbaar in het onderwijs. Een tekort aan lesstof

lijkt hiervan de oorzaak. Dit is ook te zien in de data-analyse waar veel interesse lijkt te zijn naar due diligence. Dit is een actueel onderwerp waar ook weinig of geen kennis over te vinden is binnen het onderwijs. De kennis over de andere thema's, wanneer ze los worden gezien, is er in de meeste gevallen wel. Er zijn maar weinig studies of vakken die ingaan op alle onderwerpen. Toch lijkt er grote verdeeldheid te ontstaan wanneer er wordt gevraagd of er een nieuwe studie of nieuw vak ontwikkeld moet worden die economische waardes koppelt aan IMVO. Door overkoepelende, samenbindende of wellicht vakoverstijgende lesstof kunnen leerlingen en studenten in één les hun al bestaande kennis toepassen op IMVO. Docenten geven aan dat ze IMVO liever duidelijk terugzien in de eindtermen dan in tijdelijke projecten. Aan de andere kant willen ze zelf invulling geven aan de inhoud van het onderwijs. Dit dilemma wordt ook meegenomen in het onderzoek bij I&M.

Op alle niveaus rond economie-, management- of inkoop gerelateerd onderwijs worden initiatieven genomen rond IMVO. Universiteiten hebben duurzaamheid in vele gevallen opgenomen in hun strategie. Er zijn voor hogescholen verschillende certificaten te verdienen, groengelinkt weergeeft via haar site allerlei soorten lesstof die raakvlak hebben met IMVO voor VO. Een landelijk overzicht van deze



onderwerpen mist echter nog. De verschillende netwerken en initiatieven weten vaak niet van elkaar wat er gebeurt en wat er ontwikkeld is. Voor de toekomst zou het wellicht handig zijn om hier een overzicht van te hebben. Dan kan men ook collectief invloed uitoefenen. Ook dit zal bij het onderzoek van I&M aan bod zal komen.

Tot slot kan er gesteld worden dat IMVO een onderwerp is wat erg in de belangstelling staat bij verschillende actoren. Er worden op alle onderwijsniveaus initiatieven genomen voor nieuwe studies, projecten, bijzondere kenmerken/certificaten en worden prijsvragen gesteld om leerlingen en studenten de specifieke kennis bij te brengen. Voor de toekomst lijkt een collectieve aanpak nodig die nu wellicht mogelijk is door de samenwerking van EZ, OCW, I&M en BZ.